

Kaupunginosakehittämisen toimintamallin tilannekatsaus

Kaupunginhallitus 28.4.2025

1. Alueellisen eriytymisen ehkäiseminen vaatii kokonaisvaltaista kehittämistä

Alueellinen eriytyminen on kasvava ja kärjistävä kaupunkien haaste

- **Alueellinen eriytyminen on voimistunut Suomessa 1990–2010-luvuilla.**
- **Alueellinen eriytyminen voidaan määritellä epätoivottavaksi sosioekonomiseksi ja usein sen kanssa yhteen kietoutuvaksi etniseksi alueelliseksi eriytymiseksi.**
- Alueellinen eriytyminen etenee **yhteiskunnallisten erojen kasvaessa**, ellei niihin aktiivisesti puututa. Eriytymisen tuloksena syntyy polarisoituvaa kaupunkikehitystä.
- **Väestöryhmien välisen ja alueiden välisen eriytymisen hillitseminen on korkealla useiden kaupunkien agendalla.** Sosiaalisen tasapainon ylläpitäminen on elinvoimaisen kaupungin elinehto.

Alueellisen eriytymisen vähentäminen on kokonaisvaltaista

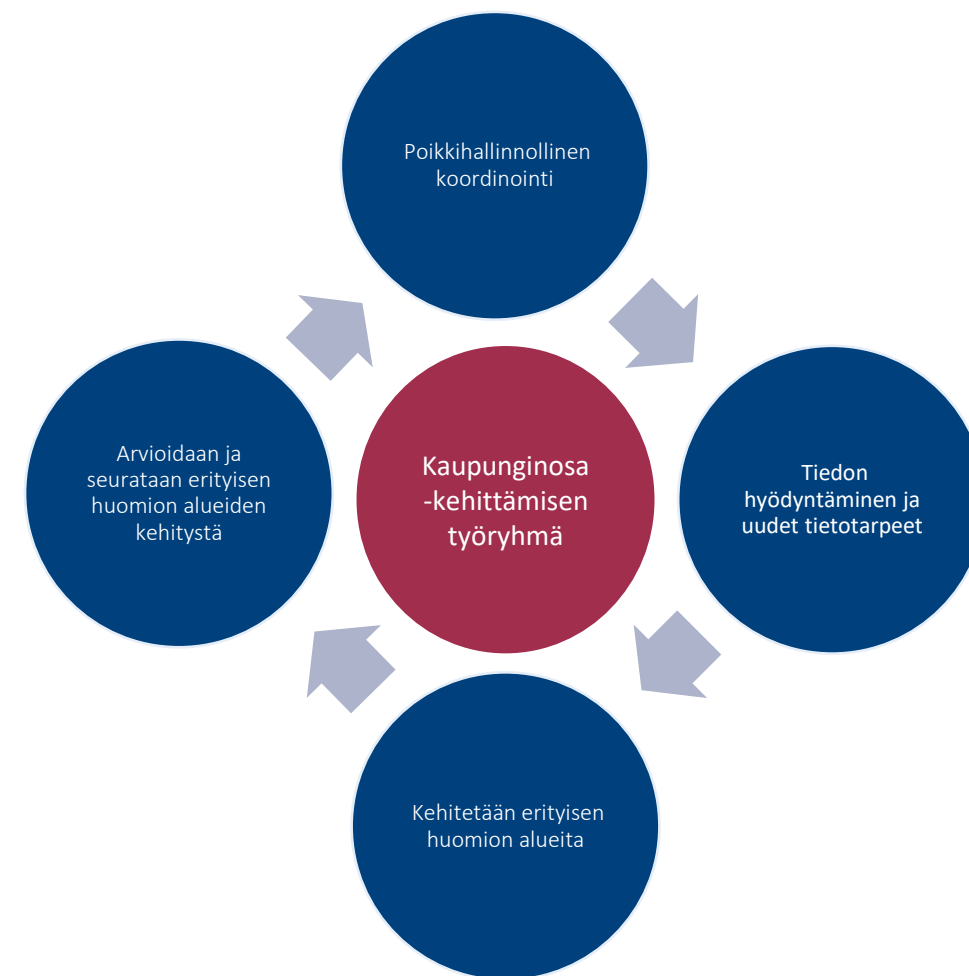
- **Alueellinen eriytyminen** on monimutkainen ongelma, joka vaatii yhteisiä linjauksia ja konkreettisia toimenpiteitä.
- **Kehittämisessä** tarvitaan uusia toimintatapoja ja valittujen kohdealueiden yhteistä priorisointia.
- **Alueellinen eriytyminen** on noussut tärkeäksi kansallisella tasolla, ja yhteistyö on tärkeää.
- **Tarvitaan linjauksia** pormestariohjelmaan, kaupunkistrategiaan, palveluverkkosuunnitelmaan, hyvinvointisuunnitelmaan, asunto- ja maapolitiikan linjauksiin sekä yleiskaavan toteutusperiaatteisiin.
- **Organisointivaihtoehdot:** erillisohjelma, kehitysohjelma ja kokonaisuuden projektointi.

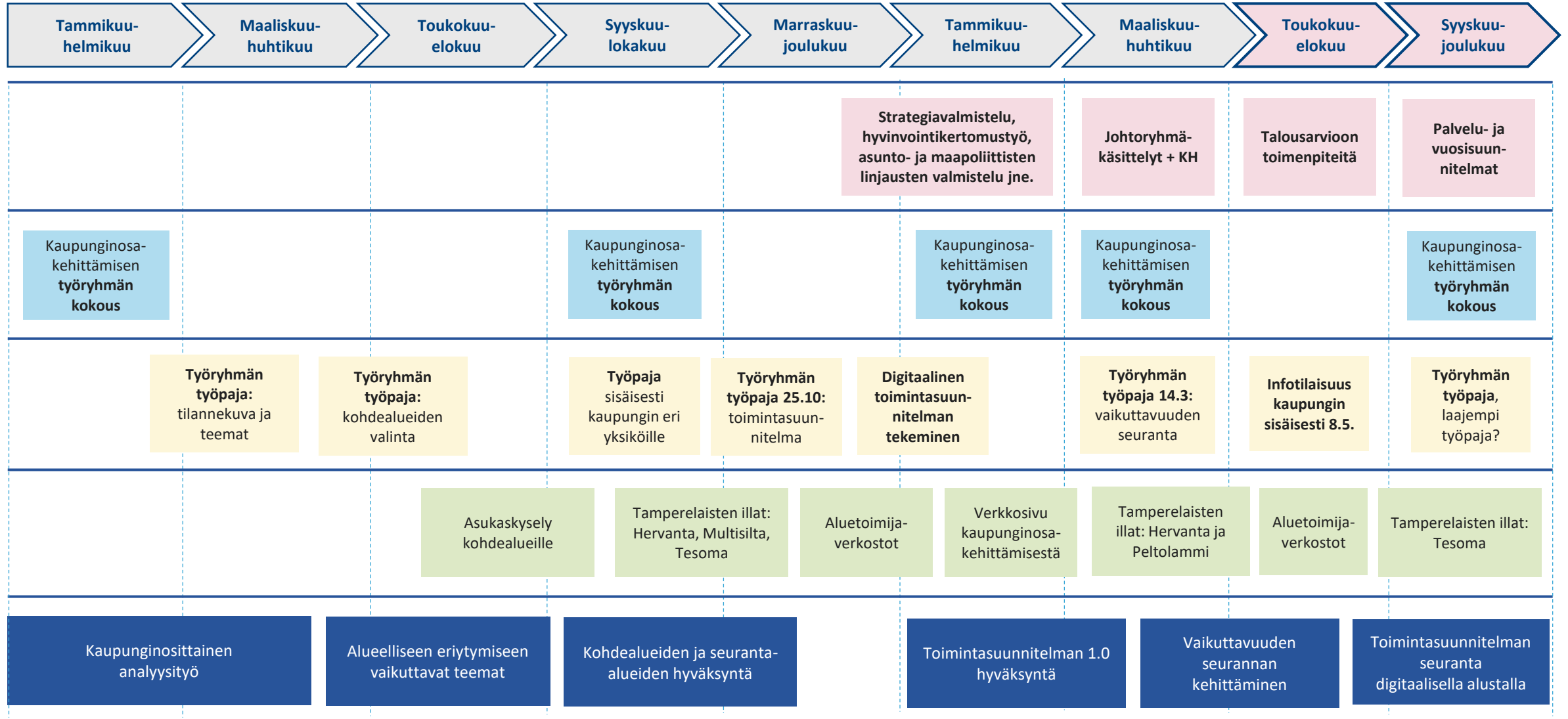
2. Kaupunginosakehittämisen toimintamallityö on edistynyt ja toimintasuunnitelma versio 1.0 toteutus on käynnissä

Kaupunginosakehittämisen työryhmä 2024-2028-

- Koordinoi kaupunkitasoista alueellisen eriytymiskehityksen ehkäisyä valtuuston hyväksymien kaupunkistrategian ja asunto- ja maapolitiikan linjausten mukaisesti
- **Luo kaupunkitasoisen toimialarajat ylittävän pitkäjänteisen toimintamallin vanhojen asuinalueiden kehittämiseksi ja periaatteet alueellisen eriytymisen ehkäisemiseksi uusilla alueilla**
- **Toimintasuunnitelma on kytkettävä talousarvioon ja palvelu- ja vuosisuunnitelmiin**
- **Seuraa asuinalueiden eriytymistä ja osallistuu tiedontuotannon ja raportoinnin kehittämiseen eriytymisen ehkäisemiseksi**
- Toimii kaupunginosaohjelmien ohjausryhmänä
- Työryhmässä edustajina kaikki keskeiset toimialat ja Pirha

Toimintamallityö 2024-2025

Kaupunginosakehittämisen toimintamalli alueellisen eriytymisen ehkäisemiseksi

KAUPUNKITASOISET TEEMAT

1. Palvelut ja elinvoimaisuus	4. Koulut ja päiväkodit	7. Kotoutuminen
2. Asuminen	5. Lähiympäristön laatu ja viihtyisyys	8. Osallisuus ja yhteisöllisyys
3. Liikkuminen ja saavutettavuus	6. Turvallisuus	9. Alueiden identiteetti ja maine

KOHDEALUEET

Tesoma | *Kaukajärvi ja Annala*
Hervanta | *Multisilta ja Peltolampi*

SEURANTA- ALUEET

Härmälä | Linnainmaa | Kalkku
Lielähti | Lentävänniemi | Nekala

KEINOT JA TYÖKALUT

Tietopohja, data-analyysi ja asukaskokemus

Kohdealueiden toimintasuunnitelma

Vaikutavuuden seuranta

TOIMIJIAT JA YHTEISTYÖ

Kaupungin toimialat & Pirha
Kaupunginosakehittämisen työryhmä

Alueelliset toimijat -
Aluetoimijaverkostot

Alueiden asukkaat -
Tampereilaisten illat

Kaupunginosakehittämisen toimintamalli alueellisen eriytymisen ehkäisemiseksi

Miksi?

- Haluamme edistää **sosiaalisesti kestäväää ja tasaveroista kaupunkikehitystä**.

Mitä?

- **Tavoitteenamme on ehkäistä ja vähentää alueellista eriytymistä** kaupunginosakehittämisen toimintamallin avulla, käyttäen monialaisia ja pitkäjänteisiä keinoja.

Miten?

- **Priorisoimme valittuja kohdealueita kehittämisessä:** Keskitymme erityisesti sosiaalisen kestävyuden toteutumiseen näillä alueilla.
- **Kohdennamme toimenpiteitä:** Huomioimme alueiden ominaispiirteet ja tarpeet, valiten kohdealueet tietoperustaisesti.
- **Teemme yhteistyötä:** Huomioimme kaupunginosakehittämisen teemat kaikkia alueita kehitettäessä. Kehitämme yhdessä valittuja kohdealueita toimintasuunnitelman mukaisesti. Teemme täsmätoimenpiteitä seuranta-alueille.
- **Seuraamme ja ennakoimme:** Seuraamme alueiden kehitystä, ennakoimme tulevaisuuden tarpeita ja lisäämme ymmärrystä toimien vaikuttavuudesta.

Kaupunginosakehittämisen toimintamalli sisältää:

- (1) **Kaupunkitasoiset teemat**, jotka ovat alueelliseen eriytymiseen vaikuttavia.
- (2) **Kohdealueet ja seuranta-alueet**, jotka on valittu tietopohjaisesti.
- (3) **Keinot ja työkalut**, jotka sisältävät toimintasuunnitelman kohdealueille, tietopohjan ja vaikuttavuuden seurannan
- (4) **Toimijat ja yhteistyön** organisoitumisen, jonka avulla tehdään toimialarajat ylittävää yhteistyötä sekä otetaan mukaan alueiden asukkaat ja toimijat

Kaupunginosakehittämisen toimintamalli alueellisen eriytymisen ehkäisemiseksi

KAUPUNKITASOISET TEEMAT

Ohjaavat ja täydentävät kaikkea kaupungin työtä eriytymiskehityksen näkökulmasta kaikilla asuinalueilla

- **Palvelut ja elinvoimaisuus**
- **Asuminen**
- **Liikkuminen ja saavutettavuus**
- **Koulut ja päiväkodit**
- **Lähiympäristön laatu ja viihtyisyys**
- **Turvallisuus**
- **Kotoutuminen**
- **Osallisuus ja yhteisöllisyys**
- **Alueiden maine ja identiteetti**

TOIMINTASUUNNITELMAT KAUPUNGINOSAKEHITTÄMISEN KOHDEALUEILLE

Ohjaavat priorisoitavien kohdealueiden kehittämistä

ALUEET:

- **Tesoma**
- **Multisilta ja Peltolampi**
- **Hervanta**
- **Kaukajärvi ja Annala**

TÄSMÄTOIMENPITEET SEURANTA-ALUEILLE

Seuranta-alueille kohdennetaan tarpeen mukaan täsmätoimenpiteitä

ALUEET:

- **Härmälä**
- **Kalkku**
- **Lentävänniemi**
- **Lielähti**
- **Linnainmaa**
- **Nekala**

Teema	1. Palvelut ja elinvoimaisuus	2. Asuminen	3. Liikkuminen ja saavutettavuus	4. Koulu ja päiväkodit	5. Lähiympäristön laatu ja viihtyisyys
Periaate	<i>Huolehdimme, että alueilla on riittävä lähipalvelujen taso ja muiden palvelujen saavutettavuus on hyvä. Mahdollistamme uusien palvelujen sijoittumista kaupunginosaan.</i>	<i>Varmistamme, että asumismuodot, talotyypit ja asuntokanta ovat monipuolisia ja tasapainoisia eri kaupunginosissa</i>	<i>Vahvistamme alueiden elinvoimaisuutta tukemalla hyviä liikenneyhteyksiä ja kehittämällä alueiden saavutettavuutta</i>	<i>Ehkäisemme eriytymistä tarkastelemalla koulupolkualueita, päiväkotij- ja kouluverkkoa sekä myönteisellä erityiskohtelulla. Vahvistamme osallistumisastetta varhaiskasvatukseen edistämällä lähipalveluperiaatetta.</i>	<i>Kehitämme kaupunginosia ottamalla huomioon lähiympäristön laadun ja viihtyisyyden asukkaiden hyvinvoinnin ja asuinalueiden houkuttelevuuden edistäjänä</i>
Tavoite	Palvelujen saavutettavuuden ja riittävyyden varmistaminen	Asumisen monipuolistaminen	Liikkumisen ja saavutettavuuden edistäminen	Koulujen ja päiväkotien yhdenvertaisuuden edistäminen	Lähiympäristön ja viihtyisyyden parantaminen

Teema	6. Turvallisuus	7. Kotoutuminen	8. Osallisuus ja yhteisöllisyys	9 Alueiden identiteetti ja maine
Periaate	<i>Edistämme turvallisuutta alueellisia erityispiirteitä tunnistamalla ja potentiaalisiiin ongelmakohtiin tarttumalla</i>	<i>Edistämme kotoutumista tukemalla maahanmuuttaneiden työllisyyttä, työllisyyttä tukevia valmiuksia, kielitaitoa ja osallisuutta yhteiskuntaan laajemmin</i>	<i>Mahdollistamme asukkaiden omaehtoista toimintaa, yhdenvertaisia vaikuttamismahdollisuuksia ja kokonaisvaltaista hyvinvointia.</i>	<i>Vahvistamme kaupunginosien identiteettiä ja mainetta monitoimialaisella yhteistyöllä paikallisista vahvuuksista käsin</i>
Tavoite	Turvallisuuden parantaminen	Kotoutumisen edistäminen	Osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen	Alueiden myönteisen identiteetin ja maineen vahvistaminen

Kohdealueiden valinnan perusteet

- 1. SOSIOEKONOMISET MITTARIT:** Käytetään alueiden valintaan, huomioiden myös laadullinen ja kokemuksellinen data.
- 2. ASUKASMÄÄRÄT:** Valintaan vaikuttaa, kuinka monen ihmisen elämään alueiden kehittäminen voi vaikuttaa.
- 3. MONITOIMIJAINEN YHTEISTYÖ:** Alueille tarvitaan useita toisiaan tukevia toimenpiteitä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.
- 4. TARVE- JA ALUELÄHTÖISYYS:** Kehittämisen tarpeet ja tarkemmat tavoitteet tunnistetaan alueiden erityispiirteiden perusteella.
- 5. PROJEKTIN JA PITKÄAIKAISEN KEHITTÄMISEN YHDISTELMÄ:** Valituilla alueilla on toteutettu kaupunginosaprojekteja. Kun nämä projektit yhdistyvät pitkäaikaisiin kehittämistoimiin, saadaan hyvät edellytykset vaikuttaa alueiden eriytymiseen.

Kaupunkitasoiset periaatteet ja tavoitteet ohjaavat alueellisen eriytymisen ehkäisemistä kaikilla asuinalueilla

Kaupunginosakehittämisen kohdealueet

Alueita kehitetään pitkäkestoisesti (vähintään v. 2028 saakka).
Niitä priorisoidaan kehittämisessä ja niille kohdennetaan toimenpiteitä teemojen mukaisesti.

Tesoma

Peltolammi –
Multisilta

Kaukajärvi - Annala

Hervanta

Seuranta-alueet

Alueilta tunnistetaan kehittämiskohteet ja palveluryhmät tekevät niille täsmätoimenpiteitä.

Kalkku

Linnainmaa

Lielähti

Lentäväniemi

Härmälä

Nekala

Toimintasuunnitelma 1.0

Toimenpiteet, jotka ovat jo suunnittelussa tai voidaan käynnistää 2025-

Kaikkia kohdealueita koskevat toimenpiteet:

- Toimenpiteitä yhteensä 21 kappaletta
- Eniten toimenpiteitä teemoista:
 - *Yhteisöllisyys (6)*
 - *Palvelut- ja elinvoimaisuus (6)*
 - *Turvallisuus (4)*

Hervanta:

- Toimenpiteitä yhteensä 36 kappaletta
- Eniten toimenpiteitä teemoista:
 - *Palvelut ja elinvoimaisuus (7)*
 - *Koulut ja päiväkodit (7)*
 - *Lähiympäristön laatu ja viihtyisyys (7)*

Tesoma:

- Toimenpiteitä yhteensä 23 kappaletta
- Eniten toimenpiteitä teemoista:
 - *Palvelut ja elinvoimaisuus (7)*
 - *Liikkuminen ja saavutettavuus (5)*
 - *Lähiympäristön laatu ja viihtyisyys (4)*

Peltolammi-Multisilta:

- Toimenpiteitä yhteensä 19 kappaletta
- Eniten toimenpiteitä teemoista:
 - *Asuminen (6)*
 - *Lähiympäristön laatu ja viihtyisyys (5)*

Kaupunginosakehittämisen toimintamallityö etenee v. 2025 kahdella tasolla

I STRATEGINEN TASO - TAVOITTEENA TOIMINTAMALLIN MAHDOLLISIMMAN SUURI VAIKUTTAVUUS

Vuoden 2025 tavoitteena on nostaa alueellisen eriytymisen ehkäisy vahvemmin kaupungin strategiseksi tavoitteeksi ja painopistealueeksi.

Strategiset linjaukset, jotka ohjaavat kehittämistyötä

Toimintamallin tavoitteiden kirkastaminen

Vuosikello 2025 ja etenemisen tiekartta

Organisoinnin tarkentaminen

Vaikuttavuuden seurannan kehittäminen

II OPERATIIVINEN TASO – TAVOITTEENA ALUEIDEN KOKONAISVALTAINEN KEHITTÄMINEN YHTEISELLÄ TOIMINTASUUNNITELMALLA

Vuoden 2025 tavoitteena on toimintasuunnitelman mukaisen työn käynnistäminen alueilla sekä sen tarkentaminen perustuen strategisiin linjauksiin.

Toimintasuunnitelma versio 1.0 hyväksyminen

Toimintasuunnitelman koonti digitaaliselle alustalle ja seuranta

Viestinnän kehittäminen

Uudet toimenpiteet talousarvioon

Toimintasuunnitelma versio 2.0 työstäminen

Kokonaisuuden projektointi?

Lisätietoa kaupunginosakehittämisestä

- www.tampere.fi/kaupunginosakehittaminen
- www.tampere.fi/en/neighbourhood-development
- **Kaukajärven ja Annalan kaupunginosaohjelmasta 2023-2025:**
www.tampere.fi/kaukajarviannala
- **Kaupunginosakehittämisen opas:** https://www.tampere.fi/sites/default/files/2022-12/kaupunginosakehittamisen-opas-saavutettava-verkkoon_1.pdf
- **Peltolammin ja Multisillan lähiöohjelmasta 2020-2022:**
<https://www.tampere.fi/organisaatio/peltolammin-multisillan-lahioohjelma-2020-2022>

TAMPERE. FINLAND

BRIEFLY ABOUT THE DEVELOPMENT OF THE AREA IN ENGLISH p. 9

О РАЗВИТИИ РАЙОНОВ ПО-РУССКИ стр. 10

HOUMARKA NAWAAKHGA OO AF SOOMALI KU QORAN p. 10

بالقصة العربية حول تطوير المنطقة صفحة 11

MIKÄ IHMEEN LÄHIÖOHJELMA? s. 2-3

ASUKASRAATILAISEN KOKEMUKSIA s. 8

UUSI HYVINVOINTIKESKUS, ALIKULKUVÄYLIÄ JA PALJON MUUTA. NÄIN PÄÄSET KARTALLE. s. 6-7

TULE MUKAAN TEKEMÄÄN PELTSUMULTSUSTA UUTISTA PAREMPI! s. 12

PeltsuMultsu kehittyi

TAMPERE Julkisen tilan, joka parhain Perttuomien ja Multsujen alueiden läheisyydessä.

#PELTSU MULTSU

TAMPERE.
FINLAND

KAUKAJÄRVEN JA ANNALAN ASUKASLEHTI

Kohtaamis-
toimintaa
lähelläsi
s. 8-11

Tervetuloa
Haiharan
kartanoon!
s. 6-7

Live Like
in a Small Town
s. 3-5
الحياة كما في مدينة صغيرة
زندگی مثل یک شهر کوچک
Жизнь как в небольшом
городке

Kaukajärven
koulun
uudistus
s. 12-13

TAMPERE

Julkinen tiedote,
joka jaetaan postinumerojakelulla
tälle alueelle.

#KAUKSU
ANNALA

Tiedoksi merkittäväksi kaupunginhallitukselle

- Kaupunginosakehittämisen toimintamalli ja toimintasuunnitelman versio 1.0 on valmis ja toimeenpano käynnissä
- Konsernihallinnon ja palvelualueiden toivotaan huomioivan kohdealueiden toimenpiteiden suunnittelun ja toimeenpanon omassa talouden ja toiminnan suunnittelussa
- Tunnistettu tarve nostaa kaupunginosakehittämisen strategista tasoa vaikuttavuuden lisäämiseksi (pormestariohjelma, kaupunkistrategia)

TAMPERE.
FINLAND

Kiitos!

TAMPERE

Kuva: Skyfox / Marko Kallio